

РЕЙ БРЕДЪРИ ТАВАНСКИЯТ КАПАК

Превод от английски: Деница Минчева, 2012

chitanka.info

Клара Пек беше живяла в старата къща почти десет години, преди да направи това странно откритие. По средата на стълбите към втория етаж, над междинната площадка, на тавана...

Имаше капак.

— Боже мой!

Тя се закова на място насред стълбите, втрещена в тази изненада, сякаш я предизвикваше да докаже, че е истинска.

— Не е възможно! Как съм била толкова сляпа? Мили боже, моята къща има *таван*! — Тя се беше качвала и слизала по стъпалата хиляди пъти, хиляди дни, но никога не го беше забелязвала.

— Стара глупачка.

И тя едва не се спъна по пътя надолу, съвсем забравила за какво беше тръгнала да се качва нагоре.

Преди обяд тя отново се озова под таванския капак, застанала като високо, слабо, нервно дете с бледа коса и лице, с блеснали неспокойни очи, съсредоточени, втрещени.

— Сега, след като открих проклетото нещо, какво да *правя* с него? Със сигурност има доста свободно място там горе. Е, ами... — тя се отдалечи, леко поразтревожена, усещайки, че умът ѝ някак се изплъзва от светлината на деня.

— По дяволите, Клара Пек! — каза си тя, докато чистеше дневната с прахосмукачката. — Ти си само на петдесет и седем. Още не си си изгубила ума от старост, за бога!

Но защо тогава не го беше *забелязала* досега?

Заради абсолютната тишина, ето защо. Покривът никога не беше протичал, така че по таваните не се беше просмуквала влага; таванските греди никога не бяха скърцали под напора на вятъра и никога не беше имало мишки. Ако някога беше дочула шепота на дъжда или стоновите на гредите, или ако из тавана бяха танцували мишки, тя щеше да погледне нагоре и да види капака.

Но къщата си беше останала тиха, а тя си беше останала сляпа.

— Ама че глупост! — провикна се тя, докато вечеряше. След като изми чиниите, чете до десет, а после си легна рано.

Тъкмо онази нощ тя чу първото тихо потропване, подобно на Морзов код; първото леко подраскване отгоре, зад празното, бледо като луната лице на тавана.

В просъница тя прошепна: „Мишка?“

А в следващия момент вече се зазоряваше.

Докато слизаше надолу за закуска, тя впери нетрепващия си, детински поглед в капака и усети, че я сърбят ръцете да донесе стълбата.

— Дяволите да го вземат — каза си тя. — За какво ми е да оглеждам празен таван? Може би другата седмица.

В следващите три дни таванският капак изчезна.

Тоест, тя забрави за него. И понеже не го поглеждаше, той спокойно можеше да е изчезнал.

Но около полунощ на третата нощ тя чу мишите звуци или каквито там звуци бяха, да прекосяват тавана над спалнята ѝ като призрачни треви, докосващи изгубената повърхност на луната.

От тази необичайна идея мисълта ѝ се отклони към изсъхнали тръни или глухарчета, разпилели семенцата си, или най-обикновен прахоляк, изсипал се от тавански первази.

Щеше ѝ се да заспи, но не успя.

Изпъната по гръб в леглото, тя се беше втренчила в тавана толкова настойчиво, та усещаше, че погледът ѝ като рентгенов лъч би могъл да проникне през мазилката до каквото там се промъкваше отгоре.

Циркова трупа от бълхи? Табор странстващи мишки, спасяващи се от съседните къщи? Напоследък няколко от тях бяха покрити с тъмни платнища, като циркови шатри, та унищожителите на вредители да могат да хвърлят вътре отровните си бомби и да избягат, докато тайните жители на къщата измрат.

Част от тайните жители явно бяха стегнали мишия си багаж и бяха избягали. А сега таванският пансион на Клара Пек, с включена безплатна храна, беше новият им дом.

И все пак...

Докато тя наблюдаваше, звуците пак започнаха. Те следваха някакви свои схеми, докато обикаляха широкия таван. Като дълги драскащи нокти, суетящи се между този и онзи ъгъл на затвореното помещение горе.

Клара Пек затаи дъх.

Хореографията горе са забърза. Приглушените звуци започнаха да се скупчват над и отвъд вратата на нейната спалня. Звучеше сякаш дребни създания, бог знае какви точно, са се струпали около друга тайна врата горе и искат да излязат.

Бавно, Клара Пек се изправи в леглото и бавно отпусна крака на пода, за да не издава никакви звуци. Бавно отвори вратата на спалнята си. Надникна в коридора, облян от студената светлина на пълната луна, проникваща през прозореца на стълбищната площадка и осветяваща...

Таванския капак.

Сякаш призовани от топлината ѝ, трополящите призрочни крачета отгоре се скупчиха и се засуетиха около капака в тавана.

„Иисусе Христе!“, помисли си Клара Пек. „Те ме *чуват*. Те искат аз да...“ Таванският капак леко потрепери под неспокойната маса на това, което шумолеше отгоре.

Все повече и повече крачка на невидими паяци или плъхове или може би отрязъци от стари пожълтели вестници пърхаха и се бутаха около дървената рамка.

Все по-шумно и по-шумно.

Клара тъкмо се канеше да им извика да се пръждосват, когато телефонът иззвъня.

— Гхаа! — възкликна шумно Клара Пек.

Тя усети как цял тон кръв се спуска като откъснала се тежест по тялото ѝ и се разбива в пръстите на краката.

— Гхаа! — тя се впусна да сграбчи, вдигне и удуши телефона.

— Кой е? — извика тя.

— Клара? Аз съм Ема Кроули. Какво *не е наред*?!

— За бога! — викна Клара. — Изплаши ме до смърт! Ема, защо се обаждаш толкова късно?

Последва дълга пауза, докато жената в другия край на града успее сама да си поеме дъх.

— Глупаво е. Не можех да заспя и имах такова едно усещане...

— Ема...

— Не, остави ме да довърша. Изведнъж ми хрумна: „Клара не е добре“ или „Клара е пострадала“, или...

Клара Пек се отпусна на ръба на леглото, където сякаш я притисна тежестта на гласа на Ема. Със затворени очи тя кимна.

— Клара — проговори Ема от безкрайно далече. — Ти... добре ли си?

— Да, добре — отговори Клара накрая.

— Не си болна? Няма пожар или нещо?

— Не, не. Не.

— Слава богу. Каква съм глупавичка. Ще ми простиш ли?

— Вече ти е простено.

— Ами тогава... лека нощ.

И Ема Кроули затвори.

Клара Пек остана загледана в слушалката цяла минута, докато сигналът оповестяваше, че някой си е отишъл и накрая я остави опипом на мястото ѝ.

Тя пак излезе от стаята да огледа таванския капак.

Беше тихо. Само набор листа зад прозореца потрепваха и се удряха о дървената му рамка.

Клара погледна капака.

— Мислиш се за голям умник, а? — каза тя.

До края на нощта не се чува повече стъпки, танци, шепоти или миши тържества.

Когато звуците се подновиха три нощи по-късно, те звучаха... по-едри.

— Не са мишки — каза Клара Пек. — Вероятно доста големи плъхове.

В отговор таванската трупа изпълни сложен разнопосочен балет, без музика. Тези крайно необичайни танци продължиха докато луната се скри. Едва когато нейната светлина избледня и къщата утихна, Клара Пек успя да си поеме дъх и да се върне отново към живота.

До края на седмицата хореографията стана по-геометрична. Звуците отекваха във всички стаи на втория етаж: стаята за ръкоделия, старата спалня и библиотеката, където някой предишен обитател някога беше прелиствал страници и се беше взирал навън над море от кестени.

На десетата нощ, в три сутринта, когато звуците бяха станали гръмовни и придобили странен накъсан ритъм, облещица очи, Клара Пек протегна потни ръце към телефона, за да позвъни на Ема Кроули.

— Клара! Знаех си, че ще се обадиш!

— Ема, часът е три. Не си ли изненадана?

— Не, лежа си тук и мисля за теб. Исках да ти се обадя, но ми се стори глупаво. Нещо не е наред, нали?

— Ема, кажи ми нещо. Ако една къща е имала празен таван години наред и изведнъж, той се окаже пълен с разни неща, как е възможно това?

— Не знаех, че *имаш* таван...

— Че кой ли е *знаел*. Слушай, първо приличаше на мишки, после плъхове, а сега звучи сякаш там горе се гонят котки. Какво да правя?

— Телефонът на Плъхомор, унищожителите на вредители на Главната улица, е... един момент. Ето — МЕЙН седем-седем-девет-девет. *Сигурна* ли си, че има нещо на тавана ти?

— Май е целият проклет училищен отбор по бягане.

— Кой е живял в къщата преди теб, Клара?

— Кой...?

— Искам да кажа, къщата винаги е била чиста и сега това внезапно нападение на *вредители*. Да не би някой да е умрял там?

— Да е умрял?

— Ами да, ако някой е умрял в къщата, може би изобщо не са мишки.

— Да не би да имаш предвид... призраци?

— Ти не вярваш ли...?

— В призраци или в предполагаеми приятелки, които се опитват да ме изплашат с тях? Не се обаждай повече, Ема!

— Но ти ми *звънна*!

— Затваряй, Ема!!!

Ема Кроули затвори. В три и петнадесет в студената сутрин, Клара Пек се измъкна от стаята си, остана на място за момент и насочи пръст към тавана, сякаш да го провокира.

— Призраци? — прошепна тя.

Пантите на капака, изгубени в нощния мрак, се смазаха с просмуквация се вятър. Клара Пек бавно се обърна, влезе в стаята и, като се движеше много внимателно, се върна в леглото. Събуди се в четири и двадесет същата сутрин, защото вятър разтреса къщата. Отвън, в коридора — нима беше възможно? Тя напрегна слух.

Много нежно, много тихо, таванският капак на стълбите изскърца.

И се отвори широко.

„Не е възможно!“ , помисли си тя.

Капакът се отвори нагоре и назад с тежко тупване.

„Но се случва!“ , помисли си тя.

„Ще отида да се уверя“ , помисли си тя.

„Не!“

Тя скочи, втурна се към вратата, заключи я и се шмугна обратно в леглото.

— Време е за Плъхомор! — чу се да казва приглушено под завивките.

Докато слизаше по стълбите, недоспала, в шест сутринта, тя се насили да гледа право пред себе си, за да не види проклетия таван.

На половината път надолу тя хвърли поглед назад, стресна се и се изсмя.

— Колко глупаво! — извика.

Защото капакът изобщо не беше отворен.

Беше затворен.

— Плъхомор? — каза тя в слушалката, в седем и половина онази ясна сутрин.

Камионетката на Плъхомор спря пред къщата на Клара Пек по обед.

От начина, по който господин Тимънс, младият инспектор, се приближаваше по пътеката, излъчващ неприкрита арогантност, Клара разбра, че той знае всичко, което има да се знае, за плъхове, термити, стари моми и странни нощни шумове. Докато се движеше, той оглеждаше света с онази типично мъжка надменност на тореадора, изправен на сред арената или на парашутиста, спуснал се от небесата, или на женкаря, който пали цигара, обърнал гръб на нещастното създание в леглото до него. Той натисна звънеца със самочувствието на Пратеник Божи. Когато Клара отвори вратата, тя едва се въздържа да не я затръшне в лицето му заради начина, по който той сякаш наум обелваше роклята, плътта и мислите ѝ. Усмивваше се като алкохолик, опиянен от самия себе си. Оставаше ѝ да направи само едно нещо.

— Стига си се мотал там! — извика му тя. — Вземи да свършиш нещо полезно!

После се обърна и се отдалечи, като го остави с изумено изражение на лицето.

Тя хвърли поглед през рамо, за да види дали е постигнала търсения ефект. Почти не му се беше случвало жена да му говори по този начин. Той оглеждаше вратата. После, заинтригуван, влезе вътре.

— Насам! — обади се Клара.

Тя решително мина по коридора, нагоре по стълбите, до междинната площадка, където беше сложила металната стълба. Тя вдигна ръка и заби пръст нагоре.

— Ето ти го тавана. Виж дали ще откриеш откъде идват проклетите шумове. И гледай да не ми одереш кожата със сметката. Изтрий си краката на слизане. Аз имам да пазарувам. Мога ли да разчитам, че няма да ме обереш, докато ме няма?

С всеки удар, тя усещаше как той губи почва под краката си. Лицето му се изчерви. Очите му заблестяха. Преди да успее да ѝ отговори, тя слезе по стълбите и си облече леко палто.

— Знаеш ли как звучи, когато има мишки на тавана? — попита тя през рамо.

— Проклет да съм, ако не знам, госпожо — отговори той.

— Мери си приказките. А с плъховете наясно ли си? Тук може да има плъхове или нещо по-едро. Какво по-едро може да се завъди на тавана?

— Има ли миешки мечки наоколо? — попита той.

— Че как ще се качат *там*?

— Не познавате ли собствената си къща, госпожо? Аз...

Но и двамата млъкнаха. Защото отгоре се разнесе звук. Отначало беше тихо подраскване. После се усили. После затупка тежко, като сърцебиене.

Нещо се раздвижи на тавана.

Тимънс премига пред затворения капак и изсумтя.

— Хей!

Клара Пек кимна доволна, сложи си ръкавици и си нагласи шапката, докато го наблюдаваше.

— Звучи сякаш... — проточи господин Тимънс.

— Да?

— Случайно в тази къща да е живял някой морски капитан? — попита той накрая.

Звукът се повтори, още по-шумно. Цялата къща сякаш стенеше и се поклащаше под тежестта на това, което се движеше горе.

— Звучи като някакъв товар — Тимънс се заслуша със затворени очи.

— Товар на кораб, който се приплъзва, когато корабът сменя курса.

Той се разсмя и отвори очи.

— Мили боже — каза Клара и се опита да си го представи.

— От друга страна — продължи господин Тимънс с крива усмивка, — да не би да има оранжерия там горе? Звучи сякаш нещо расте. Или ферментира. Нещо голямо, колкото кучешка колибка, което шупва и прелива. Веднъж чух за един мъж дете произвеждал квас в мазето си. Тя...

Мрежата на входната врата се затръшна.

Вече отвън, Клара Пек се обърна към вътрешността на къщата и се намръщи на шегата му.

— Ще се върна след час. Действай!

Смехът му я изпрати, докато тя се отдалечаваше по пътеката. Тя се поколеба само веднъж дали да погледне назад.

Проклетият идиот стоеше в основата на стълбата и гледаше нагоре. После сви рамене, направи жест с ръка, сякаш казваше „какво пък“ и...

Заизкачва разтворената стълба чевръсто като моряк.

Когато Клара Пек се прибра час по-късно, камионетката на Плъхомор все така си стоеше до бордюра.

— По дяволите — каза ѝ тя. — Надявах се да е приключил досега. Някакъв непознат с мръсна уста да ми се върти наоколо...

Тя спря и се заслуша в къщата.

Тишина.

— Странно — измърмори тя.

— Господин Тимънс — повика го и осъзна, че е на пет-шест метра от входната врата, така че се приближи, за да извика през затворената мрежа.

— Има ли *някой*?

Тя мина през вратата и пристъпи в тишина, подобна на тишината преди мишките да почнат да звучат като плъхове, а плъховете, танцувайки да се превърнат в нещо още по-голямо и тъмно на горните тавански палуби. Беше тишина, която би задушила човек, ако я видиша.

Тя се поколеба в основата на стълбището, загледана нагоре, стиснала покупките в ръцете си като тялото на мъртво дете.

— Господин Тимънс...

Но къщата беше безмълвна.

Стълбата още си стоеше разтворена на площадката.

Но таванският капак беше затворен.

„Значи той *очевидно* не е там“, помисли си тя. „Не би се затворил сам на тавана. Проклетият глупак просто си е тръгнал.“

Тя се обърна и присвила очи се загледа в камионетката, изоставена под яркото обедно слънце.

„Най-вероятно се е повредила и той е отишъл да потърси помощ.“

Тя остави покупките си в кухнята и за първи път от години, без сама да знае защо, запали цигара, изпуши я, запали втора и шумно си приготви обяд, като умишлено дрънкаше съдовете и пусна отварачката за консерви да работи по-дълго от нужното.

Къщата изслуша всичко запазвайки мълчание.

До два часа тишината се беше сгъстила като облак от препарат за чистене.

— Плъхомор — каза тя, като набра номера. Два часа по-късно собственикът на фирмата се появи на мотор, за да прибере изоставената камионетка.

Той повдигна шапка и пристъпи през входната врата, за да си поговори с Клара Пек, да огледа празните стаи и да прецени тишината.

— Нямайте грижа, госпожо — каза той накрая. — Чарли малко му е отпуснал края напоследък. Но утре все ще се появи, колкото да го уволним. Какво точно е *правил* тук?

При това той погледна нагоре към разтворената стълба.

— О, ами, просто оглеждаше... всичко — отговори Клара Пек припряно.

— Аз лично ще дойда утре — каза собственикът. Докато колата се отдалечаваше в следобед, Клара Пек бавно заизкачва стъпалата, за да вдигне лице нагоре и да огледа таванския капак.

— Той също не те видя — прошепна тя.

На тавана нито една греда не проскърца, нито една мишка не затанцува.

Тя остана на място като вкаменена, усещайки слънчевите лъчи да надничат през входната врата. „Защо“, зачуди се тя. „Защо го излъгах? Ами, да видим, капакът е затворен, нали? И не съм сигурна защо, но не мисля, че искам някой друг да се качва по тази стълба там горе“, реши тя. „Колко глупаво. Колко странно.“

Докато вечеряше, тя се заслушваше.

Докато миеше чиниите, беше нащрек.

Реши да си легне рано, в десет часа, но на долния етаж, в старата слугинска стая, която не беше ползвана от години. Защо избра да легне там, тя нямаше представа, просто го направи и остана да лежи, болезнено напрегнала слух и с ускорен пулс.

Вцепенена като надгробен камък под завивките, тя чакаше.

В полунощ един въздушен полъх премина и разклати шарката от листа върху покривката на леглото ѝ. Тя ококори очи.

Гредите на къщата потрепериха.

Тя повдигна глава.

Нещо прошепна едва доловимо на тавана.

Тя седна в леглото.

Звукът се усили и стана по-плътен, сякаш едро, но безформено животно се промъкваше из тъмния таван.

Тя смъкна крака на пода и остана така, загледана в тях. Шумът се повтори — неспокойно препускащи заешки стъпки тук, тежки удари на голямо сърце там.

Тя излезе в коридора на долния етаж и застана там, окъпана в лунна светлина, подобна на чиста хладна зора, изпълнила прозорците.

С ръка на парапета, тя безшумно заизкачва стъпалата. Стигна площадката, докосна стълбата, после вдигна поглед нагоре.

Тя примига, сърцето ѝ подскочи и замря.

Докато гледаше, капакът над нея много бавно хлътна навътре. Отвори се и разкри тъмен правоъгълник, който се извисяваше нагоре, безкраен като шахта на мина.

— *Писна ми!* — извика тя. Изтича надолу към кухнята, втурна се обратно разгорещена с чук и пирони и решително заизкачва стълбата.

— Отказвам да повярвам в това — провикна се тя. — Стига толкова, чуваш ли? *Край!*

На най-горното стъпало тя трябваше да протегне едната си ръка в плътния мрак на отвора. А това означаваше, че главата ѝ също

надникна горе наполовина.

— *Така!* — каза си тя. Точно в момента, в който главата ѝ се показва над ръба, а пръстите ѝ опипваха за капака, се случи нещо изключително бързо и стряскащо. Нещо сграбчи главата ѝ, сякаш тя беше тапа, подаваща се от гърлото на бутилка, и цялото ѝ тяло — ръцете и изпънатите ѝ крака — бяха издърпани през отвора.

Изчезна като кърпичката на илюзионист. Изфуча като марионетка, чиито конци са грабнати от невидима сила.

Това се случи толкова бързо, че домашните ѝ пантофи така си и останаха на стълбата. Не се чу нито стон, нито вик. Само проточен полъх от тишина за десетина секунди. После, без видима причина, капакът се затвори с трясък.

Поради изключителната тишина в старата къща, никой не го забеляза повече...

... докато не изминаха десет години, откак нови обитатели заживяха там.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.